

Український державний університет залізничного
транспорту

Затверджено на
засіданні кафедри фінансів,
обліку і аудиту
прот. №1 від 15.09.2023 р

ГРОШІ І КРЕДИТ СИЛАБУС

2023/2024 навч. рр.

перший рівень вищої освіти: (бакалаврський)

Галузь знань 07 Управління і адміністрування

Спеціальність 076 «Підприємство, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма: «Підприємство»

Кількість кредитів ЄКТС – 4 (120 годин)

Семестр – 3

Сторінка курсу в MOODLE – <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=10464>

Лектор курсу – Коковіхіна Олександра Олександрівна (канд. економ. наук,
доцент)

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/kokovihina-oo>

Контакти викладача (e-mail) – kokovikhina@kart.edu.ua

Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейєрбаха, 7, корпус 3, ауд. 515-516

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу –

<http://rasp.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Питання теорії і практики грошового обороту, грошового, валютного і кредитного ринків постійно перебувають у центрі уваги не тільки фахівців, а й широких верств населення, не втрачаючи свою актуальність в усі періоди існування людства. Гроші та кредит – це явища, які нерозривно пов’язані з усіма процесами суспільного відтворення. Рух грошей і кредиту супроводжує рух товарів і товарний обмін. Своєю чергою, необхідність прискорення товарного обміну супроводжується вирішенням задач щодо прискорення руху грошей, а також щодо розвитку та впровадження нових модифікацій грошових і кредитних відносин. Грошово-кредитна сфера активно впливає на всі галузі та стадії економічного розвитку в країні. Наприклад, стабільна валюта є однією з умов зростання виробництва та доходів населення, а розвиток кредитної системи є поштовхом до накопичення капіталів, зростання заощаджень та інвестицій в економіці. Крім того, грошові, валютні та кредитні ринки не тільки пов’язані й впливають на інші сфери економіки, а й пов’язані та взаємодіють між собою. Наприклад, розвиток кредитних відносин і кредитного ринку розширює можливості застосування грошей як капіталів, породжує розвиток нових видів підприємницької діяльності і нарощення прибутків в економіці.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Загальні компетентності

ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК3 Здатність спілкуватися держаною мовою усно та письмово

ЗК5 Навики використання інформаційних та комунікаційних технологій

ЗК6 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК7 Здатність працювати в команді.

ЗК10 Здатність діяти відповідально та свідомо.

3 Спеціальні (фахові) компетенції

ФК8 Знання і розуміння основ кредитної діяльності в підприємницькій діяльності.

Результати навчання

РН1 Використовувати базові знання з підприємництва й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

РН2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій діяльності.

РН5 Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних щодо джерел кредитування у сфері підприємництва.

РН6 Показувати уміння працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

РН7 Проявляти ініціативу і підприємливість в різних напрямках професійної діяльності, брати відповідальність за результати.

PH13 Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результат.

PH18 Використовувати знання основ монетарної та валютної політики в підприємницькій діяльності.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви бажаєте опанувати теоретичні засади щодо закономірностей функціонування грошово-кредитних відносин в умовах сучасного суспільного відтворення, а саме: закономірностей грошово-кредитного обігу в умовах ринкового господарства; принципів та форм організації сучасної грошово-кредитної системи; особливостей вітчизняної та зарубіжних ринкових моделей грошей і кредиту; характеристики ринку позичкових капіталів, грошового обігу, банків та банківської діяльності; функціонуванню спеціалізованих небанківських інститутів; сутності методів, принципів та інструментів грошово-кредитної політики, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Від здобувачів очікується: базове розуміння економіки.

Курс присвячено вивченню сутності грошей як економічної категорії та їх ролі у процесі суспільного відтворення; основних економічних категорій та законів функціонування грошей та кредиту; законів та підзаконних нормативно-правових актів, що регулюють грошову, кредитну та банківську діяльність; основних характерних рис сучасної грошової системи України її структури, цілей, функцій та принципів функціонування її окремих ланок; економічного змісту та механізмів здійснення базових банківських операцій та надання банківських послуг; стану, проблем та перспектив розвитку грошової, кредитної та банківської систем України;

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Організація навчання

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам глибоке розуміння теоретичних, організаційно-правових та практичних засад грошово-кредитні відносини в державі.

Кількість кредитів ECTS – 4.

Лекції – 30 годин.

Практики – 15 годин.

Самостійна робота – 75 годин.

Курс складається з однієї лекції раз на тиждень та одного практичного заняття раз у два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання для аналізу основних показників грошового обороту та грошової маси, їх структури та динаміки.

Гроші і кредит / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Запрошені лектори	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Практичні заняття курсу передбачають вивчення прийомів та методів щодо формування й обробки необхідної інформаційної бази грошової кредитної та банківської систем країни. Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Теми курсу

Змістовий модуль 1. Грошова система та грошовий оборот.

Тема 1. Сутність і функції грошей

Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса

Тема 3. Грошовий ринок

Тема 4. Грошові системи

Тема 5. Інфляція і грошові реформи

Змістовий модуль 2. Кредитна система суспільства та методи грошово-кредитного регулювання.

Тема 6. Кредит у ринковій економіці

Тема 7. Кредитна система. Центральні банки

Тема 8. Комерційні банки та їх основні операції

Тема 9. Фінансові посередники грошового ринку

Тема 10. Валютний ринок і валютні системи

Тема 11. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми співробітництва їх з Україною

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Фахівець, підготовлений для роботи в банківських установах, повинен розуміти сутність грошей, здійснювати аналіз та оцінку грошових агрегатів, працювати з даними грошового та валютного ринків, оцінювати кредитоспроможність позичальників банків.

Ресурси курсу

1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)

2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);

3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (КМУ));

4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);

5 <https://www.bank.gov.ua> (НБУ)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті

Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Правила оцінювання

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ.

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

Принцип формування оцінки за модуль у складі залікових кредитів I і II за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		Перший семестр
Активність на заняттях (лекціях, практичних)		до 5
Ведення опорного конспекту лекцій, конспекту першоджерел		до 5
Опрацювання лекційного матеріалу, відвідування консультацій		до 5
Виконання письмових контрольних робіт, експрес-контроль		до 15
Виконання індивідуальних науково-дослідних завдань (зокрема, типових кейсів)		30
Підсумок		60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

При заповненні екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні	60-68	E

	критерії		
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Викладач:

Коковіхіна Олександра Олександрівна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-f-ua/kolektiv-kafedri-f-ua/kokovihina-f-ua>) – лектор з питань фінансового аналізу банківської діяльності в УкрДУЗТ. Отримала ступінь к.е.н. за спеціальністю 08.00.04 – «Економіка та управління підприємствами» в УкрДУЗТ у 2010 році. Напрямки наукової діяльності: фінансова безпека підприємства, банківської установи, держави; грошово-кредитна політика.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oor-ukrdutzt-2021.pdf>, зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;
- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;
- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;
- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;
- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;
- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;

- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;
- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;
- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;
- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;
- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;
- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=8724>